

Civilná ochrana informuje

Človek si uvedomí riziká, ktoré ohrozujú jeho život, zdravie alebo majetok spravidla až vtedy, keď sa stane priamym účastníkom havárie, živelné pohromy, alebo katastrofy. Analýzy vzniknutých mimoriadnych udalostí potvrdzujú skutočnosť, že nevhodné reagovanie na situáciu a podceňovanie jej možných dôsledkov spolu so vzniknutou panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počty zranených. Aj keď jednotlivec vo väčšine prípadov nemôže pri mimoriadnej udalosti zásadne zvrátiť priebeh, môže vhodnou reakciou výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí.

Preto sme sa rozhodli v tomto čísle Vajnorských novínok poskytnúť všeobecne aplikovateľné informácie, ktoré sa dajú použiť v prípade ohrozenia vlastného života, zdravia a majetku, alebo ak ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život.

Aké mimoriadne udalosti nás môžu postihnúť?

Živelné pohromy: Povodne, Zápľavy, Prietrže mračien a krupobitia, Snehové kalamity, Rozsiahle námrazy, Zosuvy pôdy, Zemetrasenia, Požiare a víchrice.

Havárie: Výbuchy a požiare, Úniky chemických látok, Rádioaktívnych látok, Ropných produktov a iných nebezpečných látok s následným kontaminovaním územia, ovzdušia, vodných tokov, zdrojov pitnej vody, podzemných vôd a pod...

Katastrofy: Veľké letecké, železničné, cestné nehody spojené s požiarimi, prípadne únikom nebezpečných látok.

Činnosť obyvateľstva po vyhlásení varovných signálov?

Ak zaznie siréna nastáva mimoriadna situácia, počúvajte signál a zistíte pred čím Vás varuje!

Platí to pre každého – v práci, v domácnosti, v škole. **Deti ostávajú v školách, materských školách, kde bude o ne postarané !**

- Počúvajte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas a očakávajte doplnkovú slovnú informáciu, ktorá nasleduje bezprostredne po doznení varovného signálu sirén. Dozviete sa informácie o bezprostrednom možnom ohrození. Informujte susedov a starších občanov, prípadne im poskytnite pomoc pri vykonávaní opatrení na ich ochranu.
- Netelefonujte zbytočne, najmä nevolajte tiesňové volanie!
- Pripravte a vezmite si so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, potraviny, vodu, lieky a pod...)

Pri úniku nebezpečných látok opúšťajte priestor najkratšou cestou, podľa možností najkratšou cestou, kolmo na smer vetra! Dýchacie cesty si chráňte vreckovkou, prípadne uterákom namočeným vo vode.

- Pri vykonávaní všetkých činností zachovávajte pokoj, rozvahu, nepodliehajte panike a nekonajte chaoticky!
- Pred odchodom z bytu, domu uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny! Uzamknite byt!

Predpokladom pre účinné vykonanie záchranných a lokalizačných prác je včasné varovanie obyvateľstva a vyzrozumenie osôb.

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi

DOHOVORENÉ SIGNÁLY CO:

- I. Varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti:

Názov varovného signálu	Tón poplachových sirén
VŠEOBECNÉ OHROZENIE	2 – MINÚTOVÝ KOLÍSAVÝ TÓN

- II. Varovanie obyvateľstva pri ohrození ničivými účinkami vody:

Názov varovného signálu	Tón poplachových sirén
OHROZENIE VODOU	6 – MINÚTOVÝ STÁLY TÓN

- III. Varovanie obyvateľstva počas vojny alebo vojnového stavu pri ohrození v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu:

Názov varovného signálu	Tón poplachových sirén
VZDUŠNÝ POPLACH	2 – MINÚTOVÝ KOLÍSAVÝ TÓN

- IV. Vyhlasovanie konca ohrozenia alebo konca pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti:

Názov signálu	Tón poplachových sirén
KONIEC OHROZENIA	2 – MINÚTOVÝ STÁLY TÓN BEZ OPAKOVANIA

- I. **Za signálu „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“** Riad'te sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie a **v prípade vyhlásenia UKRYTIA vykonajte ukrytie!**
Doma uzavrite a utesnite okná, dvere, vetracie otvory, vypnite vetracie zariadenie, klimatizáciu, prečkajte v miestnosti ktorá nemá okná, alebo ich má najmenej (chodby, pivnice, práčovne apod...). **Pri úniku AMONIAKU – NH₃ (čpavok)** sa ukryte v podzemných prípadne prízemných miestnostiach budov.
V prípade vyhlásenia EVAKUÁCIE vykonajte evakuáciu!
Zabezpečte prípravu evakuačnej batožiny, potraviny a zásoby pitnej vody pred možnou kontamináciou uložte do obalov. Pred odchodom uzatvorte hlavný prívod plynu, vody, vypnite prívod elektrickej energie, presvedčte sa či Vaši susedia vedia o vzniknutej situácii, dodržiavajte ostatné režimové opatrenia na postihnutom území!
- II. **Za signálu „OHROZENIE VODOU“** Riad'te sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie v stanovenom čase určeným smerom opustite zátopové územie, v prípade bezprostredného ohrozenia okamžite unikajte na vyvýšené miesto mimo dosahu záplavovej vlny.

Varovný signál „KONIEC OHROZENIA“ dvojminútový stály tón sirény bez opakovania. Znamená návrat k pôvodnému režimu životana postihnutom území podľa pokynov doplnkovej slovnej informácie a ďalších informácií zložiek civilnej ochrany.

Varovné signály a signál „KONIEC OHROZENIA“ sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

INDIVIDUÁLNA OCHRANA JEDNOTLIVCA

V prípade neočakávaného ohrozenia je možné použiť improvizované individuálne ochranné prostriedky dýchacích ciest, očí a povrchu tela. Tieto prostriedky sú bežne dostupné takmer v každej domácnosti (alebo by mali byť), sú relatívne lacné, jednoduchá je tiež ich príprava a hlavne použitie aj po dobu niekoľkých hodín.

Samotný užívateľ musí dbať na nasledujúce zásady:

- Celý povrch tela musí byť čo najdokonalejšie zakrytý! Najmä v prípade, ak osoba opúšťa budovu počas vyvedenia z ohrozeného priestoru a počas evakuácie.
- Všetky používané časti musia dokonale tesniť!
- Vhodné sú ľahko umývateľné a zmývateľné plochy – čižmy, rukavice, plášť do dažďa, pokrývka hlavy a pod..
- Tieto prostriedky sa používajú len v prostredí, kde obsah kyslíka v ovzduší je vyšší ako 17 obj. percent!
- Použitie je obmedzené časom, druhom a koncentráciou toxickkej látky! Doba trvania sa predpokladá niekoľko minút v závislosti od druhu a koncentrácie toxickkej látky.
- Osoba nie je chránená v prípade, ak sa v ovzduší vyskytuje oxid uhoľnatý!
- Táto ochrana je dočasná!!

Ochrana jednotlivých častí tela a základné prostriedky individuálnej improvizovanej ochrany osoby sú:

- **Ochrana hlavy** – môže ju predstavovať plastová čiapka do dažďa, PET vrecúško (pozor u malých detí na bezpečnosť), prípadne je ochrana hlavy zabezpečovaná plášťom do dažďa s pokrývkou hlavy, ďalej sa odporúča kombinácia spolu so šatkou, čapicou a inou textíliou.
- **Ochrana očí** – sú to najmä rôzne druhy potápačských a plaveckých okuliarov, prípadne okuliare používané v záhradníctve ako ochrana proti chemickým postrekom, prípadne iné. Musia však dokonale tesniť!
- **Ochrana nosa a úst** – vhodné je použiť najmä vreckovku, uterák, kúsok látky, najlepšie bavlnenej a ľanovej povahy, šál buničinovú vatú, vhodne upravenú a uloženú do textílie. V prípade rádioaktívneho prachu treba použiť aj niekoľko vrstiev toaletného papiera uloženého do textílie. Základným predpokladom účinnosti je viacero vrstiev ich kombinácia, dobré utesnenie a použitie absorčného roztoku. Pozri návod na prípravu. Takto pripravené prostriedky ochrany dýchacích orgánov slúžia na minimalizáciu ohrozenia aj v prípade výskytu mikroorganizmov v ovzduší (najmä baktérie, plesne ap..)